

La bicicleta i tot allò que va ser

CRÀ•TICA-NOVEL•LA. Els objectes tenen l'essència de les persones i de les seves circumstàncies. I l'exemple més evident és la bicicleta. **Llúcia Ramis** (Palma, 1977) ha reprès l'ús d'aquest símbol tan especial, nostàlgia en estat pur, per presentar una mena de retrat familiar passat pel sedàs de la ficció i la lírica.

Després de la frescor i l'actualitat que es desprèn de novel·les com *Egosurfing* i *Coses que et passen a Barcelona quan tens 30 anys*, l'autora ens sorprèn amb una mirada al passat, *Tot allò que una tarda morí amb les bicicletes*.

Títol: Tot allò que una tarda morí amb les bicicletes

Autora: Llúcia Ramis

Editorial: Columna

Edició: 2013

Gènere: Novel·la-dietari

Preu: 18,95 ?

Pàgines: 224

La novel·la neix d'una crisi personal, que mena l'autora a iniciar una caça de records i a reconstruir un univers nostàlgic per on desfilen retalls de vides de cinc generacions diferents. Una veu narradora ens transporta a un conjunt d'escenes en blanc i negre: una casa senyorial de la Bèlgica del vuit-cents; Brumina, un poblet d'Astúries de la primeria del segle XX, i la Madrid de la postguerra.

En aquest sentit, la veu narradora aprehèn el lector i el condueix per un camí ple de giragonses: tan bon punt identifiquem que ens parla d'un personatge i ens situa en l'espai de la història que li pertoca, tot s'esvaeix, talment si despertéssim d'un somni. És així com Ramis se serveix d'una tècnica narrativa àgil, dinàmica, basada en el lliure flux d'anècdotes de la memòria. Una memòria sovint parcial, sovint distorsionadora, un «joc de miralls», com escriu la mateixa Llúcia Ramis.

Val a dir que l'autora, però, no llança l'àncora en els temps llunyans dels rebesavis o els avis, sinó que també relata l'ambient familiar més proper. És en aquest moment quan la narradora adquireix un to innocent, ple de candor, d'una naturalitat lloable: les baralles entre germans, el descobriment que els Reis són els seus propis avis, les primeres relacions amoroses amb un catequista i els primers desenganys en són només alguns exemples. Els personatges, tot i emergir de les circumstàncies de la realitat, no estan exempts de resultar versemblants. I, pel que fa a aquest punt, Llúcia Ramis se n'ha sortit amb molt bona nota. Perquè encara que només coneguem un personatge a partir d'un parell d'anècdotes, és perfilat profundament a través d'una via intuïtiva, més que no pas racional. Les paraules i les accions emanen d'allò més genuí, humà i elemental: «Tots els homes del món no valen la llàgrima d'una dona», diu la fadrina.

Al començament, l'autora ja adverteix que «això no és una autobiografia». Efectivament, la universalitat dels gestos dels personatges farà que, amb un somriure als llavis, ens reconeguem en algunes de les anècdotes. Aquest tret és, precisament, un dels majors mèrits de la novel·la: sense una trama argumental, aconsegueix atrapar el lector i submergir-lo en el món familiar de

Ramis o, fins i tot, en el seu propi gràcies a la identificació.

Tot allò que una tarda morí amb les bicicletes, encara que no ho sembli, és una novel·la arquitectònica on cada peça del mosaic aconsegueix una funció concreta. Un record infantil de la mateixa Ramis pot ser entès més endavant, per exemple, com una metàfora de la seva condició actual: de la contemplació d'una tortuga que no avança a una periodista que creu que no avança.

Tanmateix, cal dir que no totes les parts tenen la mateixa intensitat. I, malauradament, això és el que passa cap al final. El desenllaç, molt auster, no gaudeix de la càrrega lírica de totes les anècdotes anteriors. O potser l'autora considera que ja no cal dir res més després d'aquest «joc de miralls»: és l'hora que el lector comenci la seva pròpia reflexió.

Tot passa i tot queda. L'autora explica com allò que som està condicionat per allò que va ser. I, de passada, fa seva una cita de la M. A. Anglada: «tot allò que no es canta mor». Ramis ho sap molt bé, per això no cal dir que el títol de la novel·la és una mostra més de la ingenuïtat ?potser un toc de *captatio benevolentiae*?? que tant encisarà el lector al llarg de les pàgines. En definitiva, un molt bon llibre escrit també per tots aquells que, compartint experiències amb l'autora, han esdevingut immortals.

Llúcia Ramis, quan va ser entrevistada per El Periódico arran de Egosurfing. Foto: Guillermo Moliner